

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA BOBEDI (P2)

DIBATSELA 2014

MEPUTSO: 70

NAKO: 2 diiri

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 14.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

1. Badišiša ditaelo ka šedi pele o thoma go araba dipotšišo.
2. O se ke wa leka go bala lephephe ka moka. Lebelela diteng letlakaleng le le latelago gomme o laetše dinomoro tša dipotšišo tša dingwalo tšeo o di badilego. Ka morago ga moo, bala dipotšišo gomme o kgethe tšeo o nyakago go di araba.
3. Lephephe le arotšwe ka DIKAROLO tše NNE:

KAROLO YA A:	Padi	(35)
KAROLO YA B:	Papadi/Terama	(35)
KAROLO YA C:	Kanegelokopana	(35)
KAROLO YA D:	Theto	(35)
4. Araba dipotšišo tše PEDI fela go tšwa dikarolong tše PEDI.

KAROLO YA A:	Padi	Araba dipotšišo ka moka.
KAROLO YA B:	Papadi/Terama	Araba dipotšišo ka moka.
KAROLO YA C:	Kanegelokopana	Araba dipotšišo ka moka.
KAROLO YA D:	Theto	Araba dipotšišo ka moka.
5. Diriša lenaneotekolo.
6. Latela ditaelo ka šedi go karolo YE NNGWE le YE NNGWE.
7. Nomora dikarabo tša gago go swana thwii le ka fao dipotšišo di nomorilwego ka gona ka gare ga lephephe la dipotšišo.
8. Thoma karolo YE NNGWE le YE NNGWE letlakaleng le LEFSA.
9. Kakanyo mabapi le taolo ya nako: Šomiša tekano ya metsotso ye e ka bago ye 60 karolong YE NNGWE le YE NNGWE.
10. Ngwala ka bothakga, ka mongwalo wa go balega.

LENANEOTEKOLO**KAROLO YA A: PADI****POTŠIŠO 1: *Kgati ya moditi* – OK Matsepe**

Araba dipotšišo KA MOKA.

NOMORO YA POTŠIŠO	MEPUTSO	NOMORO YA LETLAKALA
1.1 <i>Kgati ya moditi</i>	18	5
1.2 <i>Kgati ya moditi</i>	17	6

KAROLO YA B: PAPADI/TERAMA**POTŠIŠO 2: *Di šitile Phaahla* – SN Tseke**

Araba dipotšišo KA MOKA.

2.1 <i>Di šitile Phaahla</i>	17	7
2.2 <i>Di šitile Phaahla</i>	18	8

KAROLO YA C: KANEGELOKOPANA**POTŠIŠO 3: *Tša lefase ga di fele* – MFC Matshela le ba bangwe**

Araba dipotšišo KA MOKA.

3.1 <i>O swere jackpot</i>	18	10
3.2 <i>Ngwetši ya MmaMoraka</i>	17	11

KAROLO YA D: THETO**POTŠIŠO 4: *Direto tša Sesotho sa Leboa* – Prof. DM Kgobe**

Araba dipotšišo KA MOKA.

4.1 Moemedi	17	12
4.2 Le tlabja ke tše?	18	13

LENANEOTEKOLO/LENANEOTSHWAYOTSHWAYO

- Dira leswao (✓) go lenaneotekolo le le latelago go kgonthišiša ge e ba o lateletše ditaelo gabotse.

KAROLO	NOMORO YA POTŠIŠO	PALO YA DIPOTŠIŠO TŠEO DI ARABJAGO	LESWAO
A: Padi (dipotšišo tše kopana)	1.1–1.2	1	
GOBA			
B: Papadi (dipotšišo tše kopana)	2.1–2.2	1	
GOBA			
C: Dikanegelokopana (dipotšišo tše kopana)	3.1–3.2	1	
GOBA			
D: Theto (dipotšišo tše kopana)	4.1–4.2	1	

HLOKOMELA: Kgonthišiša gore o arabile dipotšišo go tšwa dikarolong tše PEDI fela.

KAROLO YA A: PADI**KGATI YA MODITI – OK Matsepe****POTŠIŠO YA 1**

Bala ditsopolwa tše ka šedi gore o tle o kgone go araba dipotšišo.

1.1 SETSOPOLWA SA A

Gore di eba ka mokgwa woo motse o ile wa swarwa ke matšhona, kudu ka ge Mmatshupo a ile a ikela bowelakalana a tshetše la mogologolo le le rego lebitla ga le hlalwe. Ba gabo le bona ba ile ba beega sebakeng ka tshwanelo ka gore ba ile ba se tsebe gore naa lentšu la nyakelang kwano ba tla le romela go mang ka gore Ntshwarele a le go ya dira di kae ...

Ba kua ga Kgoši Khomodi ba ile ka homola ba lebeletše tsela, Kgoši Ntshwarele a itshwarela tšona, bobedi ya ba bommeaseane yola go thwego o a ipeela. Gobagobane ke wa tšeo o ile a se hlwe a bitša dipitšo, a be a dira gore kgoro ye nngwe le ye nngwe e ahlole melato ya yona eupša go yena ba tliše fela pego ya ka moo ba phethilego ka gona. E be e le bothateng ruri. Go laetša gore o be a le ntweng, Kgoši Khomodi o ile a mo romela le le rego o ntšha koma, fela a se ke a ya go ba dikiša mogobo le go ya go ba bontšha selo gammogo le go ba bea pelwanatšhwaana, gona fao ba bona ba be ba kgolwa gore ntwaga ya gagwe ke ya mollo wa dišu ka gore tšona di a keka.

[Letl.13]

- 1.1.1 Efa dintlha tše PEDI mabapi le semelo sa Ntshwarele go ya ka diteng tša setsopolwa se. (2)
- 1.1.2 Hlaloša tswalano gare ga Ntshwarele le Mmatshupo. (2)
- 1.1.3 Na diteng tša setsopolwa se di utolla mohuta ofe wa tikologo? Fahlela karabo ya gago. (3)
- 1.1.4 Ke moya ofe wo o fokago setsopolweng se? Fahlela karabo ya gago. (3)
- 1.1.5 Ke legato lefe la thulaganyo le le tšweletšwago ke setsopolwa se? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 1.1.6 Efa thuto yeo e tšweletšwago ke sekafoko seo se thaletšwego. (2)
- 1.1.7 Ge o be o le mmagosetšhaba o be o ka tšea sepheto sefe ka seo se dirilwego ke Sefatamollo? (2)
- 1.1.8 Tšweletša maikutlo a gago mabapi le setsopolwana se. (2)

[18]**LE**

1.2 **SETSOPOLWA SA B**

O be a roromela eupša a tšhologa kudumela ye go sa tsebjego gore ke ya mohuta mang, a re go fiwa meetse ale a ipega go ba motho yo le mo swerego go fetiša ge a a filwe, gona fao ba tlabega ba tlaela ba be ba tlwaela, fela ba khutšišwa ke gore mphato o ile ge o ušwa ke mollo ya ba go wa le go felela ga gagwe! Ka yeo nako ke ge ka moka ba le tlalelong ye šoro, Sefatamollo a lla bjalo ka segotlane se se longwago ke phepheng yeo a lego ka tharing e tee nayo, motho wa batho a getlagetla a geremela kua le kua bjalo ka kgomo yeo lebotlana la yona le rakeletšwego ke dimpša tšeo di le tlaleditšego gomme le bokolelago, fela gwa hwetšwa e le gore se se diregilego se ka se dirollwe ke motho. O ile a selekegela sa ruri ngaka ya gagwe ya re e tlile go mmea pelwanatšhwaana, fao gona le yena a se ke a senya sebaka sa go mo phuhunya ka lerumo le a bego a tlile go hlakela ka lona, ntshwanyana ya šala e rihla fase a hlatša madi le mešwang yeo ye mengwe ya yona e bego e etšwa ka dinko le ka aretse, ...

[Letl.75]

- 1.2.1 Tšweletša semelo sa Sefatamollo go ya ka setsopolwa se. Fahlela karabo ya gago. (2)
- 1.2.2 Efa nako yeo ditiragalo tša setsopolwa se di diragalago ka yona. (2)
- 1.2.3 Tsopola mohlala wa thulano setsopolweng o be o laetše gore ke ya mohuta mang. (3)
- 1.2.4 Go ya ka wena ke eng seo se hlohleleditšego thulano mo setsopolweng? (2)
- 1.2.5 Tšweletša molaetša wa setsopolwa se sa ka godimo. (2)
- 1.2.6 Tšweletša moya wo o fokago setsopolweng se. (3)
- 1.2.7 Ge o be o le Sefatamollo, ntle le go bolaya ngaka, o be o ka tšea sephetho sa mohuta mang? (1)
- 1.2.8 Tšweletša maikutlo a gago mabapi le setsopolwa se. (2)

[17]**PALOMOKA YA KAROLO YA A: 35**

KAROLO YA B: PAPADI/TERAMA**DI ŠITILE PHAAHLA – SN Tseke****POTŠIŠO YA 2**

Bala ditsopolwa tše ka šedi gore o tle o kgone go araba dipotšišo.

2.1 SETSOPOLWA SA A

TLHAKOLANE:	Ge le realo ka moka gona ga go tshwenye. Bjale ka gore re ngwadile dillo tša rena le maina a bao re ba šupago melato, a re fa mang pampiri gore a e fe hlogo ya sekolo ge rena re goba mogobo wa majabatho?
MOTŠHATŠHA:	Re na le mogolo wa rena fa, re tla fa yena. Ke ra Morutiši Namele.
LEFAGWANA:	Ke la ka leo seboledi, go tla bonala gabotse gore ga re khukhune bjalo ka diphiri ge di nyaka mabotlana bošego.
MONAWA:	Aowa bagešo, le reng le nape le nyaka go hloiša yo morutiši barutiši ba bangwe? Go na le gore bošaedi bo hlole tebogo bathong bao ba bo šupšago, bo hlola lehloyo le legolo la go iša lehung.
MOTŠHATŠHA:	Gona a re kgetheng Tlhakolane ka ge e le modulasetulo wa Lekgotla la Baemedi ba rena mo sekolong sa Phaswa.
DITSHERE:	Ke nnete, le gona ke yo mogolo ebile o a tšhabega. Ka sekolong ke kwa le gore o kgona kudu, a se šitišwe ke lehloyo la barutiši.
LEFAGWANA:	O nepile ngwanešo le tla be le re šireletša le yo mokgotse wa gagwe, ke ra Namele.
TLHAKOLANE:	Le a mo kwa! <u>Ke tla mo raga monnamogolonyana</u> yo nna morwa' Lehlanye.
NAMELE:	Aowa, monna, a ke re o no be a swere moswaso? Nna ke bona re feditše. Taba ya mafelelo ke gore a le ya go fa hlogo ya sekolo pampiri ye nako mang bosasa?

[Letl.14]

- 2.1.1 Go ya ka tsebo ya gago ya papadi ye kgegeo polelong ya Ditshere e tšweletšwa bjang? (2)
- 2.1.2 Tšweletša tswalano yeo e lego gona gare ga barutwana le Tlhakolane yeo e ba gapeletšago go mo roma gore a ba fihlišetše dingongorego go hlogo ya sekolo. (2)

- 2.1.3 Efa mohuta wa tikologo wo o tšweletšwago ke setsopolwana se. Fahlela karabo ya gago. (3)
- 2.1.4 Sekafoko se se thaletšwego setsopolweng se se re utollela semelo sefe sa Tlhakolane? (2)
- 2.1.5 Laetša gore ditiragalo tša setsopolwa se di amana le legato lefe la thulaganyo. Fahlela karabo ya gago. (3)
- 2.1.6 Na setsopolwa se se ka bapalega sefaleng? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 2.1.7 Tšweletša maikutlo a gago mabapi le maitshwaro a Tlhakolane go ya ka setsopolwa se. (3)

[17]

LE

2.2 SETSOPOLWA SA B

NAMELE:	<i>(O a emelela, o feta pele ga Tlhakolane o a sepela gomme o tia yo Tlhakolane nko tše ka ntahle)</i> Ke a go kwa, o a re aga wena Monawa, eupša selo se ga se kwe se, tšea! Eja sebete sa kgomo ešo moisa wa gešo.
TLHAKOLANE:	<i>(Molomo o palegile o tšwa madi mola mookola le wona o dutla ka dinkong; o thibile ka seatla o fofela Namele.)</i> Dikudumela tša mogale ke madi. Le wena apara sebete ke seo o tšame o kgantšhetša marena. <i>(O tshwela Namele sefega se ka madi, gomme o mo tia ka hlogo le matolo)</i>
MOTŠHATŠHA:	Se ba aroganye. Babedi ga ba lwe ba ronana dinta. Wa gešo ke wa ka godimo, monna ge a ehwa ga a rutheletšwe meetse.
MONAWA:	Le a bona bjale? Barutwana ba bangwe ke bale ba kitimela mono ba na le Morutiši Serepelele.
MOTŠHATŠHA:	Gape o se lebale gore ntwana e bose legoeng. A ba tle ba ba tšhele legwata la koma.
MONAWA:	<i>(O swara Tlhakolane)</i> Aowa, monna, o dira molato wo mogolo. Tlogela morutiši hle, ke a go rapela.
TLHAKOLANE:	<i>(O befetšwe wa marabe o tšhetšwe ka mobu wa go fiša)</i> Eya! <i>Ek sal hom regmaak. Ek is nie sy kind nie, ek is 'n man.</i> Eya! Le yena, ge a ka ntesa, a emela kgojana, ke tla mo tlogela.
MONAWA:	Morutiši! Sepela mola pomping, o hlape sefahlego se hle.

[Letl.84]

- 2.2.1 Tšweletša mohuta wa thulano wo o tšwelelago setsopolweng se. Fahlela ka ntlha e TEE. (2)
- 2.2.2 Na mantšu a a lego ka mašakaneng a bitšwa eng, gona mošomo wa ona ke ofe? (3)
- 2.2.3 Ke tswalano efe ye e tšwelelago gare ga Serepelele, Motšhatšha, Monawa le Tlhakolane? (2)
- 2.2.4 Polelo ya Monawa e re utollela gore ke motho wa mohuta mang? Fahlela karabo ya gago ka dintlha tše PEDI. (4)
- 2.2.5 Hlaloša molaetša woo o tšwelelago setsopolweng se. (2)
- 2.2.6 Ke moya wa mohuta mang wo o tšwelelago setsopolweng se? (1)
- 2.2.7 Na maikutlo a gago ke afe mabapi le barutwana ba go betha barutiši ka dikolong? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 2.2.8 Go ya ka tsebo ya gago ya tiragatšo ye, poledišano le ditiragalo tša setsopolwa se di hueditše bjang sephetho sa Kgoro ya Thuto. (2)
- [18]**

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 35

KAROLO YA C: KANEGELOKOPANA**TŠA LEFASE GA DI FELE – MFC Matshela le ba bangwe****POTŠIŠO YA 3****O swere jackpot LE Ngwetši ya MmaMoraka.****3.1 O SWERE JACKPOT**

Se rile ge se ema, ba makala e le sa maphodisa, gona fao ka baka la go itšhoga, ba nama ba se nešetša ka sefako sa dikolo. Maphodisa le bona ba ikarabela ka go gohlodiša tša bona. Mothuntšhwanong woo gwa kotoga dikebekwa tše pedi, wa boraro a bona gore bokaone ke ge a ka no ineela. Maphodisa a mo kgoka a mo lahlela ka beneng ya bona mme ba thoma go hlahloba sefatanaga sela sa dikebekwa. Ka putung gwa hwetšwa go laišitšwe dithunya gammogo le Mologadi.

... Ba ile ge ba botšiša sekebekwa gore maikemišetšo a bona e be e le afe, yena a bolela ge yena e le mootledi wa sefatanaga mme bao ba bolailwego e be e le bona ba bego ba le morerong wa go yo bolaya Mologadi.

Sekebekwa seo se bego se swerwe, e be e tloga e le lefšega kudu gobane se ile sa tatolla ditaba ka moka. Se boletše gore Lenkwane o bolailwe ke bona bao ba bolailwego mme sefatanaga go šomišitšwe sona seo sa gagwe. 'Lenkwane o bolailwe ka taelo ya mosadi wa gagwe ka ge a be a re o nyaka go swara *jackpot*. Yo yena o be a swanetše gore a bolawe ka taelo ya mosadi wa Lenkwane ka ge go thwe o na le molomo ebile o ka re o tseba ka ga lehu la Lenkwane,' sa realo sekebekwa.

[Letl. 20–21]

- 3.1.1 Tšweletša dintlha tše PEDI tše di laetšago moya wa letšhogo go sekebekwa. (4)
- 3.1.2 Tšweletša tswalano gare ga Megabaru le sekebekwa. (2)
- 3.1.3 Go ya ka tsebo ya gago ya kanegelokopana ye, Lenkwane ke mang? (1)
- 3.1.4 Hlaloša gore thulano ya setsopolwa se ke ya mohuta mang. Fahlela karabo ya gago. (3)
- 3.1.5 Efa molaetša wo o tšweletšwago ke setsopolwa se. (2)
- 3.1.6 Tšweletša semelo sa sekebekwa se go bolelwago le sona setsopolweng. Fahlela karabo ya gago. (2)
- 3.1.7 Na o kwana le mokgwa wo mongwadi a rumilego kanegelokopana ye ka gona? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 3.1.8 Na molwantšhwa o amana bjang le ditiragalo tša kanegelokopana ye? (2)

[18]**LE**

WESTERN CAPE

3.2 **NGWETŠI YA MMAMORAKA**

Ka le lengwe la matsatši Moraka o rile ge a boa mošomong, a hwetša ngwetši e se gona. O ile a tšhaba go botšiša mmagwe gobane e be e le phoka le letšatši. Moraka a fo iša marapo go beng ka go tseba ge kgogamašego e tla fihla ka mphatlalatšane. Ngwetši ya MmaMoraka e ile ya se boe. A lota mehlala go fihla ga gabo. Mehlala ya feta gomme ya felela boemasetimela. A se ke a tseba gore mosadi wa gagwe o nametše tšhutšhumakgala ya go leba Cairo goba Kapa na. Ge a gomela gae a fo di dula ka marago le ge di ile tša mo fiša fišang yela ya kgale.

Ge a dutše a lebelela mašeleng a gagwe le pukwana ya panka, a hwetša borwa bo fokile. Ngwanenyana wa *tsotsi* na, o rwele le diaparo tša monna wa gagwe. Ge e le disutu ga re sa bolela. Go bolela ke go kwa mpa mokhoro ruri. Ngwetši e ba bolaile hlogo ye ntsho. Ge e le lehu ba hwile la pitšana ruri batho ba batho. Ka ge a be a thomile go fola le motšoko ka bogadi, a rwele le peipi yela ya Moraka. O be a mo hlakotše ruri.

[Letl.43]

- 3.2.1 Tsopola dintlha tše PEDI go laetša gore tikologo ya setsopolwa se ke ya sebjalebjae. (4)
- 3.2.2 Temana ya bobedi ya setsopolwa se e tšweletša semelo sa mohuta mang sa ngwetši ya MmaMoraka? (2)
- 3.2.3 Tsopola sekafoko go tšwa temaneng ya mathomo go laetša gore tswalano ya MmaMoraka le ngwetši ya gagwe e be e se bose. (1)
- 3.2.4 Na ke thulano ya mohuta mang ye e tšweletšwago ke setsopolwa se? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 3.2.5 Ke moya wa mohuta mang wo o fokago setsopolweng se? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 3.2.6 Na ditiragalo tša temana ya mathomo di bopa legato lefe la thulaganyo ya kanegelokopana ye? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 3.2.7 Go ya ka tsebo ya gago ya kanegelokopana ye, ngwetši ya MmaMoraka e feletše kae? (1)
- 3.2.8 Maikutlo a gago ke afe mabapi le ngwetši ya MmaMoraka? Fahlela karabo ya gago. (3)

[17]**PALOMOKA YA KAROLO YA C: 35**

KAROLO YA D: THETO**DIRETO TŠA SESOTHO SA LEBOA – Prof. DM Kgobe****POTŠIŠO YA 4**

Araba dipotšišo tše PEDI.

4.1 Bala sereto sa ka tlase gomme o arabe dipotšišo tša go se latela.

Moemedi – RM Madiga

- 1 Mehlang yela ya kgale o be o le kae?
- 2 O be o le kae wena Moemedi?
- 3 O be o le kae ke be ke tshwenyega
- 4 Ke tshwenywa ke baloi le dingaka?
- 5 Ge e le Sathane yena ga ke sa bolela,
- 6 Ke be ke sehlefetše bjalo ka mobu,
- 7 Ke foforega boyana ke sa kgahle motho
- 8 E le ge Sathane a ntseneletše.
- 9 Tsela ya gago go e tseba nkhokho!

- 10 Ke be ke fahlilwe ke sa tsebe botse le bobbe,
- 11 Ke gakilwe wa meetsemagakwa tlhokaboelelo,
- 12 Ke se na bodulo ke le fela tshwaamare
- 13 Ke sengwa lešilwana la lešilapuleng.
- 14 Moemedi moemela šabana la bommamotho
- 15 O gorogile go nna wa senakangwedi swiswing
- 16 Ka lebana le Wena bošego le mosegare serokaphatla
- 17 O tumutše wa pelolebje, o gohlomeditše pelomoya.

- 18 Ke kgale ke hubaka le bomatšhekge,
- 19 Ke kgale ke phuphura dirokolo le makokoro,
- 20 Ke kgale ke galampela merelewa le mereselewe
- 21 Ke sa tsebe ge o le gona moemedi
- 22 Ke sa tsebe ge o phediša tšohle diphedi.

- 23 Maribiši le maribišane a bošego
- 24 Hleng moloi o be a raloka ka nna?
- 25 Tlhakeng ya ntlo ya ka o ralokile:
- 26 Dilo tsoko di fofa godimo ga ntlo,
- 27 Dikokoti tsoko di kokotile go la ka lebatingwako,
- 28 Dilo tsoko di nkokotela lebating,
- 29 Anthe ke dirongwarongwana tša bona baloi,
- 30 Ke rile go fihla tseleng ya gago Moemedi,
- 31 Moloi wa mokgalabje nankhono ke mošemanyana,
- 32 Moloi wa mokgekolo mamohla ke ngwanenyana,
- 33 Moemedi, kae kapa kae o nketela pele.

[Letl. 63]

- 4.1.1 Go tšwa temathetong ya mathomo tsopola mohlala wa tlemanyi (kgokanyi) o be o fe le mohola wa yona. (2)
- 4.1.2 Temathetong ya bobedi tsopola sešura o be o fe mošomo wa sona. (2)
- 4.1.3 Mothalothetong wa botshela ntšha mohuta wa sekapolelo o be o laetše mošomo wa sona. (3)
- 4.1.4 Efa poeletšothomi temathetong ya bobedi o be o tšweletše le mohola wa yona. (2)
- 4.1.5 Ngwala kakaretšo ya tematheto ya boraro ka dintlha tše THARO. (3)
- 4.1.6 Na mošito o tšweleditšwe bjang mothalothetong wa 27? (2)
- 4.1.7 Hlaloša moya wo o tšweletšwago ke tematheto ya bobedi methalothetong ya 31, 32 le 33. (3)

[17]**LE**

- 4.2 Bala sereto sa ka tlase gomme o arabe dipotšišo tša go se latela.

Le tlabja ke tše? – Tauatsoala le ba bangwe

- 1 ... Na ditokelo ke go senya?
2 Na ditokelo ke go utswa?
3 Na ditokelo ke go bolaya?
4 Na ditokelo ke go thuntšha?
- 5 Ba kae borangwane Tladi
6 Ba kae bomalome Bauba?
7 Ba kae bomajadihlogo 'a Rapodu?
8 Ba bolaišitšwe ke tšona tša gore ke ditokelo ...
- 9 Ge ngwana a senya ,
10 Ke ditokelo tša gagwe?
11 Ge monna a bolaya,
12 Ke ditokelo tša gagwe?
- 13 Mosadi ge a nyatša monna,
14 Ke ditokelo tša gagwe?
15 Monna ga a no ba monna,
16 Le ge a se na sa gagwe.

(Letl.75)

- 4.2.1 Efa mohuta wa sereto sa ka godimo. Fahlela karabo ya gago. (2)
- 4.2.2 Ke poeletšo ya mohuta ofe ye e tšwelelago temathetong ya bobedi? Fahlela karabo ya gago. (3)

- 4.2.3 Efa sebopego sa ka ntle sa sereto se. (2)
- 4.2.4 Ke thuto efe yeo e tšweletšwago ke sereto se? (2)
- 4.2.5 Ke moya ofe wo o fokago seretong se? Fahlela karabo ya gago. (2)
- 4.2.6 Ntšha poeletšopotlanyi temathetong ya bone o be o fe le mošomo wa wona. (3)
- 4.2.7 Na tšhomišo ya potšišoritoriki temathetong ya 1 e huetša bjang tlhalošo? (2)
- 4.2.8 Hlaloša kelelothalo yeo e tšwelelago temathetong ya 2. (2)
- [18]**

PALOMOKA YA KAROLO YA D: 35
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 70